

EĞİTİM FELSEFESİ

-Bir Giriş Denemesi-

Prof. Dr. Zekeriyya Uludağ

EĞİTİM FELSEFESİ -Bir Giriş Denemesi-

Prof. Dr. Zekeriyya Uludağ

Yayın No. : 2383
Eğitim No. : 478
ISBN : 978-605-7846-94-5
Basım Sayısı : 1. Basım, Eylül 2019

© Copyright 2019, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340
Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni : Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Yayın Koordinatörü : Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Redaksiyon : Seda Çelikkaya -seda@nobelyayin.com-
Sayfa Tasarım : Leyla Kurt -leyla@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım : Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Baskı ve Cilt : Atalay Matbaacılık / Sertifika No.: 15689-
Büyük Sanayi 1 Cad. Elif Sok. No.:7/236-237 İskitler / ANKARA

Kütüphane Bilgi Kartı

Uludağ, Zekeriyya.

Eğitim Felsefesi -Bir Giriş Denemesi- / Zekeriyya Uludağ

1. Basım, VIII + 224 s., 13,5x19,5 cm, Kaynakça var, dizin yok.

ISBN: 978-605-7846-94-5

1. Eğitim 2. Felsefe 3. Hikmet

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Adres: Bahçekapı mh. 2465 sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat Şaşmaz-ANKARA - siparis@nobelyayin.com-

Telefon: +90 312 278 50 77 - **Faks:** 0 312 278 21 65

E-Satış: www.nobelkitap.com - www.atlaskitap.com - **Bilgi:** esatis@nobelkitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Ana Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş Kitabevi, Başarı Dağıtım, D&R mağazaları, Dost Dağıtım, Güneş Dağıtım, Kitapsan, Nezih Kitabevleri, Prefix, Remzi Kitabevleri, TveK Mağazaları

ÖN SÖZ

Yüzyıllık millî eğitim serencamımız karşısında yeni bir toplum, yeni bir millet yaratmak için çırpınan eğitim camiamız, kendisine tevdi edilen bir görevi âdetâ gözlerini kapayarak yerine getirme gayreti içerisinde. Bu camia, bu büyük ideal uğruna yollar aşmış, köyler, kasabalar fethetmiş, çağdaşlık ve laik-demokratik bir toplum için hayatını ortaya koymuştur.

Bu camianın bütün kaygısı Batı medeniyeti karşısında ayakları üzerinde duran bir millet yaratma meselesidir. Ancak Türk'ün son üç yüz yıllık felsefe, bilim ve eğitim sahasında kendi varlığını ortaya koyabilecek bir gelişme kaydedememesi, eğitim alanında da kültür köklerine uygun ve bilimden faydalanarak bir teori geliştirememiş olması ile sonuçlanmıştır.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Batı ile aramızdaki mesafeyi kapatabilmek, muasır medeniyet seviyesine çıkabilmek için içeride Batı'yı layıkıyla tanıyamayanların destekleri, dışarıdan ise kendi düşünce dünyalarına uygun eğitim teorilerini ve düşünce yapılarını bize kurtuluş reçetesi olarak takdim edenlerin gayretleri ile bugün bulunduğumuz duruma geldik. Nicelik olarak istenilen seviyede olmamıza karşı nitelik olarak iyi durumda olmadığımız ifade ediliyor. Bu durum için farklı sebepler ileri sürülebilir ve hepsi makul ve mantıklı olarak kabul edilebilir.

Eğitim, temel prensipleri aynı kalmakla beraber sürekli değişen veya değişmek zorunda olan dinamik bir faaliyet alanıdır. Bugün XIX. yüzyılın salt bilim anlayışına dayalı teoriler insani alanda endişeye neden olmuştur. İnsan hakkındaki bakışlar değişime uğramaktadır. Eğitim, insanın tarihsel kaynakları ile tanışmak gibi bir çabanın içine girmiştir.

Bu çalışma, böyle bir düşünce­nin sonucu olarak kaleme alınmaya çalışılmıştır. Esasen yarım yüzyıla dayalı bir eğitim felsefesinin yerini almak gibi bir iddiadan ziyade eğitim düşün­cemize bir nefes getirmek, farklı bakış açılarının olabileceğini hatırlatmak için kaleme alınmıştır.

Umarız ki ilgili zihinlerde kabul görür.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	III
GİRİŞ.....	1

A. BÖLÜM

FELSEFE.....	5
Felsefenin Tarifleri	7
Felsefenin Mekânı	8
Felsefi Yöntem	9
Felsefenin Konusu.....	12
Felsefenin Problemleri	12
Felsefe ve Kavram.....	15
FELSEFEDE BİLGİ VE BİLİM İLİŞKİSİ	17
Gündelik Bilgi	19
Bilimsel Bilgi	19
Teknik Bilgi	19
Sanat Bilgisi	20
Dinî Bilgi	20
Bilim ve Tasnifi	21
Formel Bilimler	21
Tabiat Bilimleri	22

Beşerî (insani) Bilimler	22
FELSEFE VE TARİH	23
FELSEFE-BİLİM-DİN VE SANAT İLİŞKİSİ	25

B. BÖLÜM

FELSEFE VE EĞİTİM İLİŞKİSİ	27
Pedagojiden Eğitim Felsefesine	32
EĞİTİM FELSEFESİ	35
EĞİTİMİN BAZI KAVRAMLARI ÜZERİNE DÜŞÜNMEK	45
Eğitim	45
Yetiştirmek	47
Öğretim ve Öğrenim	51
Formasyon (Biçimlendirmek)	56
Öğretmen	57
Okul	63
EĞİTİMİN AMACI YA DA EĞİTİM VE İNSAN	68
EĞİTİM, OTORİTE VE ÖZGÜRLÜK	77
EĞİTİM VE DEĞERLER	82
EĞİTİM VE DEVLET	87
FELSEFİ EKOLLER	92
Platon	92
Devlette Eğitim, Eğitimde Devlet	95
Eleştirel Bakış	99
Aristo	100
Aristo'nun Eğitim Düşüncesi	105
Eleştirel Bakış	110
Pragmatizm	111
Pragmatizm ve Eğitim veya John Dewey'in Eğitim Düşüncesi	117

Eleştirel Bakış.....	125
Egzistansiyalizm.....	126
Varoluşçuluk ve Eğitim.....	131
Eleştirel Bakış.....	136
FELSEFİ EKOLLERDEN HAREKET EDEN EĞİTİM TEORİLERİ.....	138
Daimicilik.....	138
İlerlemecilik.....	139

C. BÖLÜM

TÜRK-İSLAM DÜŞÜNCESİ.....	143
İslam'dan Önce Türk Düşüncesi.....	143
Türk Düşüncesi ve Hikmetinin Eğitime Yansımaları.....	148
İSLAM MEDENİYETİ.....	151
İslami Türk Düşüncesi.....	156
İslami Türk Düşüncesinin Eğitime Yansımaları.....	162
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN GENEL HATLARIYLA DÜŞÜNCE SİSTEMATİĞİ.....	166
Cumhuriyet Dönemi Eğitim Düşüncesi.....	171
TÜRK MÜTEFEKKİRLERİNİN EĞİTİM HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ (İSİMLERDEN ÖRNEKLER).....	177
Ahmet Yesevî.....	177
Yusuf Has Hacib.....	180
Farabî.....	183
Düşünce Dünyası ve Eğitime Bakışı.....	173
Emrullah Efendi.....	187
M.Satı Bey (Satı el-Husri).....	190
İsmail Hakkı Baltacıoğlu.....	193
Ziya Gökalp.....	196
Nurettin Topçu.....	202
KAYNAKÇA.....	211